

Brusel 12. října 2020
(OR. en)

11661/20

COEST 202
CFSP/PESC 825

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	12. října 2020
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	11660/20
Předmět:	Závěry Rady o Bělorusku

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o Bělorusku, které dne 12. října 2020 přijala Rada pro zahraniční věci.

Závěry Rady o Bělorusku

1. Rada připomíná své předchozí závěry o Bělorusku, jakož i nedávná prohlášení vysokého představitele jménem EU, a vyjadřuje hluboké politování nad tím, že běloruské orgány nevyslyšely běloruský lid, který se vytrvale dožaduje dodržování svých základních svobod a lidských práv.
2. Rada prohlásila, že prezidentské volby konané dne 9. srpna nebyly svobodné ani spravedlivé. Podle věrohodného zpravodajství domácích pozorovatelů byl volební proces v rozporu s právními předpisy Běloruska i s jeho mezinárodními závazky. Alexandr Lukašenko postrádá demokratickou legitimitu. Běloruský lid jednoznačně požaduje nové volby. V této souvislosti EU podporuje legitimní výzvy k novým, svobodným a spravedlivým prezidentským volbám v souladu s mezinárodními normami a pod dohledem OBSE/ODIHR.
3. Rada opakuje, že plně podporuje svrchovanost a nezávislost Běloruska. Rada zdůrazňuje demokratické právo běloruského lidu zvolit si prezidenta v nových, svobodných a spravedlivých volbách bez vnějšího vměšování. Dlouhodobou stabilitu a svrchovanost Běloruska zaručí pouze dodržování lidských práv, demokracie, právního státu a uspořádání svobodných a spravedlivých voleb s ohledem na demokratickou vůli běloruského lidu.
4. EU vyzývá běloruské orgány, aby usilovaly o mírové a demokratické řešení krize prostřednictvím inkluzivního národního dialogu s širší společností, zejména s Koordinační radou. EU nadále podporuje návrh současného a nadcházejícího úřadujícího předsednictví OBSE, jehož cílem je tento dialog usnadnit. EU bude uvedený přístup prosazovat se všemi mezinárodními aktéry a vyjadřuje politování nad tím, že Bělorusko jakožto členský stát OBSE na tuto nabídku nereaguje.

5. Rada důrazně odsuzuje násilí, které běloruské orgány používají proti pokojným demonstrantům včetně mladých lidí a žen, jakož i četné případy mučení a sexuálního násilí. Vyzývá běloruské orgány, aby okamžitě a bezpodmínečně propustily všechny svévolně zadržované osoby, včetně politických vězňů a pracovníků sdělovacích prostředků. Rada naléhavě vyzývá běloruské orgány, aby důkladně vyšetřily veškeré případy porušování lidských práv a zastavily pronásledování osob zapojených do prodemokratického hnutí, jakož i pronásledování nezávislých sdělovacích prostředků a zástupců občanské společnosti včetně členů Koordinační rady, a aby zajistily podmínky, které běloruským občanům umožní uplatňovat právo na svobodu přesvědčení, projevu a shromažďování.
6. EU je odhodlána se situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku zabývat a mobilizovat na podporu běloruského lidu mezinárodní společenství včetně Rady OSN pro lidská práva, OBSE a Rady Evropy. Rada vítá rezoluci o situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku přijatou na 45. zasedání Rady OSN pro lidská práva a vyzývá Bělorusko, aby rezoluci provedlo, aby zvláštní zpravodajce OSN pro Bělorusko umožnilo neomezený přístup do země a aby spolupracovalo i s dalšími zvláštními zpravodaji OSN. EU vyjadřuje politování nad nedostatečnou spoluprací Běloruska v rámci Moskevského mechanismu OBSE, který byl pověřen vyšetřováním případů porušování lidských práv v Bělorusku.
7. Rada uvalila sankce spočívající v zákazu cestování a zmrazení majetku na osoby odpovědné za zmanipulování prezidentských voleb a násilné zákroky proti pokojným protestům. Seznam osob, na něž se tyto sankce vztahují, bude průběžně přezkoumáván. EU je v souladu se svým postupným přístupem připravena přijmout další omezující opatření, mimo jiné vůči subjektům a vysoce postaveným představitelům včetně Alexandra Lukašenka.

8. S ohledem na aktuální vývoj se Rada rozhodla přehodnotit vztahy EU s Běloruskem. EU:
- a) omezí dvoustrannou spolupráci s běloruskými orgány na centrální úrovni a zvýší podporu EU běloruským občanům a občanské společnosti. Vyloučí z této spolupráce instituce odpovědné za porušování lidských práv;
 - b) nově zaměří dvoustrannou finanční pomoc EU Bělorusku tak, aby z ní mělo prospěch obyvatelstvo jako celek, a zejména ji za tímto účelem bude v maximální míře směřovat od ústředních orgánů k nestátním, místním a regionálním subjektům, mimo jiné prostřednictvím programů přeshraniční spolupráce;
 - c) bude pokračovat ve spolupráci s Běloruskem v otázkách, které jsou předmětem zájmu EU a běloruské společnosti;
 - d) prostřednictvím mnohostranného rámce Východního partnerství – a s výjimkou institucí odpovědných za porušování lidských práv – bude pokračovat ve spolupráci s Běloruskem na nepolitické úrovni a zintenzivní spolupráci s klíčovými nestátními běloruskými zúčastněnými stranami.

Evropská investiční banka (EIB) s ohledem na výše uvedené rozhodnutí podrobí přezkumu své operace v Bělorusku. Členské státy EU budou odpovídajícím způsobem koordinovat své postoje rovněž v rámci správní rady Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD).

9. EU stojí za běloruským lidem a okamžitě uvolnila dodatečné finanční prostředky pro oběti násilí, organizace občanské společnosti a nezávislé sdělovací prostředky. EU pracuje na opatřeních, jejichž cílem je poskytnout další bezprostředně potřebnou i střednědobou podporu běloruské občanské společnosti, včetně mládeže, osob v choulostivé situaci a nezávislých sdělovacích prostředků, jakož i soukromému a zdravotnickému odvětví.

10. Rada zdůrazňuje význam mezilidských kontaktů. Důležitým krokem v tomto ohledu bylo uzavření dohody o zjednodušení vízového režimu. Bělorusům budou i nadále nabízeny možnosti účastnit se evropských výměnných programů, jako je Erasmus+ a Horizont Evropa, nebo iniciativ Východního partnerství. EU bude i nadále podporovat běloruskou univerzitu v exilu, tj. Evropskou univerzitu humanitních věd ve Vilnius, a nabídne další stipendia a programy mobility.
11. Rada zdůrazňuje, že bezpečnost a zabezpečení jaderných zařízení je pro EU klíčovou prioritou, jež má pro vztahy EU s Běloruskem i nadále velký význam. S odkazem na závěry Evropské rady ze dne 12. prosince 2019 a ze dne 2. října 2020 Rada Bělorusko naléhavě vyzývá, aby splnilo nejpřísnější mezinárodní normy v oblasti životního prostředí a bezpečnosti a aby neprodleně provedlo doporučení EU pro zátěžové testy. V tomto ohledu vyzdvihuje význam spolupráce mezi Běloruskem a Skupinou evropských dozorných orgánů pro jadernou bezpečnost (ENSREG) při zátěžových testech, včetně formálního přezkumu a monitorování urychleného provádění běloruského národního akčního plánu skupinou ENSREG.
12. Rada zdůrazňuje, že EU je připravena podstatně posílit svou politickou angažovanost, odvětvovou spolupráci a finanční pomoc Bělorusku za předpokladu, že jeho orgány budou dodržovat zásady demokracie, právního státu a lidských práv a že:
- a) zastaví veškeré represe a porušování lidských práv osob zapojených do prodemokratického hnutí, nezávislých sdělovacích prostředků a zástupců občanské společnosti;
 - b) propustí, rehabilitují a finančně odškodní politické vězně;
 - c) zajistí bezpečné podmínky pro návrat osob v politickém a nuceném exilu;
 - d) prosadí závažný, důvěryhodný a inkluzivní politický proces, který povede ke svobodným a spravedlivým volbám pod dohledem OBSE/ODIHR;
 - e) poskytnou záruky dodržování lidských práv, včetně svobody přesvědčení a projevu, informací, shromažďování a sdružování, jakož i svobody sdělovacích prostředků.

13. Rada znovu potvrzuje, že EU by byla ochotna podpořit pokojný přechod k demokracii v Bělorusku. Pokud k takovému přechodu dojde, EU na žádost běloruské vlády využije různé nástroje v souladu s politikou Východního partnerství. V úvahu by připadaly mimo jiné tyto kroky:

- a) zahájení jednání o rámcové dohodě mezi EU a Běloruskem;
- b) posílení odvětvové spolupráce a vyšší účast na programech EU a spolupráce s agenturami EU;
- c) zahájení komplexního plánu hospodářské podpory demokratického Běloruska, jenž by zahrnoval:
 - významnou finanční a technickou pomoc v zájmu institucionálních reforem a hospodářského rozvoje na základě víceletého finančního rámce;
 - obnovení rozhovorů o dalších reformách potřebných k dosažení makrofinanční pomoci EU;
 - podstatné posílení operací EIB a EBRD.

EU by rovněž dále podporovala Bělorusko v jeho přistoupení ke Světové obchodní organizaci.

Rada připomíná, že v rámci Východního partnerství je v patřičnou dobu a v případě, že to podmínky dovolí, možné posílit spolupráci a další pokrok v oblasti vízové politiky, jako je zahájení dialogu o uvolnění vízového režimu, a to za předpokladu trvalého a účinného provádění dohod o zjednodušení vízového režimu a dohod o zpětném přebírání osob, jakož i řádně řízené a bezpečné mobility.

14. Rada i nadále s obdivem sleduje vytrvalost běloruského lidu a odhodlání, s nímž se zasazuje o demokratickou budoucnost své země. Lidé v Bělorusku si zaslouží lepší úděl a jejich požadavek, aby se konaly nové svobodné a spravedlivé volby, by měl být splněn. Pouze inkluzivní vnitrostátní dialog s širší společností, zejména s Koordinační radou, může vést k mírovému a udržitelnému řešení krize. EU očekává, že všichni partneři Běloruska tento dialog podpoří. EU uvedený cíl podporuje a stojí za běloruským lidem.
-